Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)

16 päivänä heinäkuuta 2020*

Ennakkoratkaisupyyntö – Oikeudellinen yhteistyö yksityisoikeudellisissa asioissa – Asetus (EU) N:o 650/2012 – Soveltamisala – Käsite ”perintöasia, jolla on rajat ylittäviä vaikutuksia” – Perittävän asuinpaikan käsite – 3 artiklan 2 kohta – Tuomioistuimen käsite – Notaarien kuuluminen tuomioistuinten toimivaltasääntöjen soveltamisalaan – 3 artiklan 1 kohdan g ja i alakohta – Päätöksen ja virallisen asiakirjan käsitteet – 5, 7 ja 22 artikla – Oikeuspaikkasopimus ja perintöasioihin sovellettava laki – 83 artiklan 2 ja 4 kohta – Siirtymäsäännökset

Asiassa C-80/19,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Liettuan ylin tuomioistuin) on esittänyt 17.1.2019 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 4.2.2019, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa, jonka on pannut vireille

E. E.,

Kauno miesto 4-ojo notaro biuro notarė Virginija Jarienėn ja

K.-D. E:n osallistuessa asian käsittelyyn,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja J.-C. Bonichot sekä tuomarit M. Safjan, L. Bay Larsen, C. Toader (esittelevä tuomari) ja N. Jääskinen,

julkisasiamies: M. Campos Sánchez-Bordona,

kirjaaja: hallintovirkamies C. Strömholm,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 16.1.2020 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– Liettuan hallitus, asiamiehinään V. Kazlauskaitė-Švenčionienė, V. Vasiliauskienė ja K. Dieninis,

– Tšekin hallitus, asiamiehinään M. Smolek, J. Vláčil ja A. Kasalická,

– Espanjan hallitus, asiamiehinään S. Jiménez García, J. Rodríguez de la Rúa Puig ja S. Centeno Huerta,

– Unkarin hallitus, asiamiehinään M. Z. Fehér ja D. R. Gesztelyi,

* Oikeudenkäyntikieli: liettua.

– Itävallan hallitus, asiamiehinään J. Schmoll ja G. Hesse,

– Euroopan komissio, asiamiehinään M. Wilderspin ja S. L. Kalėda,

kuultuaan julkisasiamiehen 26.3.2020 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee toimivallasta, sovellettavasta laista, päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta ja virallisten asiakirjojen hyväksymisestä ja täytäntöönpanosta perintöasioissa sekä eurooppalaisen perintötodistuksen käyttöönotosta 4.7.2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 650/2012 (EUVL 2012, L 201, s. 107 ja oikaisut EUVL 2012, L 344, s. 3; EUVL 2013, L 60, s. 140 ja EUVL 2019, L 243, s. 9) 3 artiklan 1 kohdan g ja i alakohdan ja 2 kohdan ensimmäisen alakohdan sekä 4, 5, 7, 22 ja 59 artiklan tulkintaa ja kyseisen asetuksen soveltamisalaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jonka E. E. on pannut vireille saadakseen Kaunasiin (Liettua) sijoittautuneelta notaarilta todistuksen perimysoikeudesta hänen äitinsä kuoltua Saksassa.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

3 Asetuksen N:o 650/2012 johdanto-osan 1, 7, 20, 22–24, 29, 32, 37, 39, 59, 61 ja 67 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”(1) Unioni on asettanut tavoitteekseen pitää yllä ja kehittää vapauden, turvallisuuden ja oikeuden aluetta, jolla taataan henkilöiden vapaa liikkuvuus. Tällaisen alueen luomiseksi asteittain unionin on määrä hyväksyä toimenpiteitä, jotka koskevat oikeudellista yhteistyötä yksityisoikeudellisissa asioissa, joilla on rajat ylittäviä vaikutuksia, erityisesti sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan sitä edellyttäessä.

– –

(7) Sisämarkkinoiden moitteetonta toimintaa olisi edistettävä poistamalla vapaata liikkuvuutta haittaavat esteet niiden henkilöiden osalta, joille aiheutuu tällä hetkellä vaikeuksia, kun he valvovat oikeuksiaan perintöasiassa, jolla on rajat ylittäviä vaikutuksia. – –

– –

(20) Tässä asetuksessa olisi noudatettava jäsenvaltioissa sovellettavia eri järjestelmiä perintöasioiden käsittelemiseksi. Sen vuoksi tätä asetusta sovellettaessa ’tuomioistuin’ olisi ymmärrettävä laajasti eli niin, että se kattaa paitsi lainkäyttötehtäviä hoitavat tuomioistuimet sanan varsinaisessa merkityksessä myös notaarit tai rekisteriviranomaiset, jotka joissakin jäsenvaltioissa hoitavat perintöasioissa tuomioistuimen tavoin tiettyjä lainkäyttötehtäviä, sekä notaarit ja oikeusalan ammattilaiset, jotka joissakin jäsenvaltioissa hoitavat lainkäyttötehtäviä tietyssä perintöasiassa tuomioistuimen antaman valtuutuksen nojalla. Tässä asetuksessa säädettyjen toimivaltasääntöjen olisi sidottava kaikkia tässä asetuksessa määriteltyjä tuomioistuimia. Vastaavasti ’tuomioistuimen’

ei olisi katettava jäsenvaltion oikeusviranomaisiin kuulumattomia viranomaisia, joilla on kansallisen lainsäädännön mukaan valtuudet käsitellä perintöasioita, kuten useimmissa jäsenvaltioissa notaareja, jos he eivät hoida lainkäyttötehtäviä, kuten asia yleensä on.

– –

(22) Notaarien jäsenvaltioissa perintöasioissa antamien asiakirjojen olisi liikuttava tämän asetuksen nojalla. Kun notaarit hoitavat oikeudellisia tehtäviä, heitä sitovat toimivaltasäännöt ja heidän tekemiensä päätösten olisi liikuttava päätösten tunnustamista, täytäntöönpanokelpoisuutta ja täytäntöönpanoa koskevien säännösten mukaisesti. Kun notaarit eivät hoida lainkäyttötehtäviä, heitä eivät sido toimivaltasäännöt ja heidän antamiensa virallisten asiakirjojen olisi liikuttava virallisia asiakirjoja koskevien säännösten mukaisesti.

(23) Koska kansalaisten liikkuvuus lisääntyy, tässä asetuksessa olisi säädettävä, että yleisenä liittymäperusteena määritettäessä sekä toimivaltaa että sovellettavaa lakia on perittävän asuinpaikka kuolinhetkellä, jotta voidaan taata moitteeton oikeudenkäyttö unionissa ja varmistaa perintöasian todellinen liittymä jäsenvaltioon, jossa toimivaltaa käytetään. Asuinpaikan määrittämiseksi perintöasiaa käsittelevän viranomaisen olisi suoritettava yleisarviointi perittävän elinolosuhteista hänen kuolemaansa edeltävinä vuosina ja hänen kuolinhetkellään ottaen huomioon kaikki asiaankuuluvat tosiseikat, erityisesti perittävän oleskelun kesto ja säännöllisyys asianomaisessa valtiossa sekä oleskelun olosuhteet ja syyt. Näin määritetyn asuinpaikan olisi oltava osoituksena perittävän läheisestä ja vakaasta liittymästä asianomaiseen valtioon, kun otetaan huomioon tämän asetuksen erityiset tavoitteet.

(24) Tietyissä tapauksissa perittävän asuinpaikan määrittäminen saattaa osoittautua monimutkaiseksi. Tällainen tilanne voi syntyä varsinkin, jos perittävä oli siirtynyt ammatillisista tai taloudellisista syistä asumaan ulkomaille työntekoa varten, joskus pitkäksi aikaa, mutta oli säilyttänyt läheisen ja vakaan liittymän alkuperävaltioonsa. Tällaisessa tapauksessa perittävän asuinpaikan voitaisiin asianhaaroista riippuen katsoa edelleen olevan tämän alkuperävaltiossa, jossa hänen perheensä intressien keskus sijaitsi ja johon hänen sosiaalinen elämänsä keskittyi. Toisenlaisia monimutkaisia tapauksia voi ilmetä, jos perittävä on asunut vaihtelevasti useassa valtiossa tai matkustanut valtiosta toiseen asettautumatta asumaan pysyvästi mihinkään niistä. Jos perittävä oli jonkin kyseessä olevan valtion kansalainen tai jos koko hänen pääasiallinen omaisuutensa oli jossakin kyseisistä valtioista, hänen kansalaisuutensa taikka kyseisen omaisuuden sijaintipaikka voisi olla erityinen tekijä kaikkien tosiasiallisten olosuhteiden kokonaisarvioinnissa.

– –

(29) Jos perintöasioita koskeva menettely on tuomioistuimessa vireillä sen omasta aloitteesta, kuten joissakin jäsenvaltioissa tapahtuu, kyseisen tuomioistuimen olisi päätettävä käsittely, jos asianosaiset sopivat perintöasian ratkaisemisesta sovinnollisesti tuomioistuimen ulkopuolella jäsenvaltiossa, jonka laki on valittu. Jos perintöasioita koskeva menettely ei ole vireillä tuomioistuimessa sen omasta aloitteesta, tämän asetuksen ei olisi estettävä asianosaisia ratkaisemasta perintöasiaa sovinnollisesti tuomioistuimen ulkopuolella, esimerkiksi notaarin avulla, valitsemassaan jäsenvaltiossa, jos se on mahdollista kyseisen jäsenvaltion lain nojalla. Näin olisi oltava myös siinä tapauksessa, että perimykseen sovellettava laki ei ole kyseisen jäsenvaltion laki.

– –

(32) Jotta voitaisiin helpottaa niiden perillisten ja testamentinsaajien elämää, joilla on asuinpaikka jossakin muussa jäsenvaltiossa kuin siinä, jossa perintöasiaa käsitellään tai jossa se tullaan käsittelemään, tässä asetuksessa olisi annettava kenelle tahansa sellaiselle henkilölle, jolla on perimykseen sovellettavan lain mukaan oikeus tehdä ilmoituksia, jotka koskevat perinnön,

testamenttisaannon tai lakiosan vastaanottamista tai siitä luopumista taikka jotka koskevat rajoituksia hänen vastuuseensa perimykseen liittyvistä veloista, mahdollisuus tehdä kyseisen jäsenvaltion tuomioistuimissa tällaisia ilmoituksia muodossa, josta säädetään sen jäsenvaltion laissa, jossa hänellä on asuinpaikka. Tämän ei olisi rajoitettava tällaisten ilmoitusten tekemistä muille kyseisen jäsenvaltion viranomaisille, jotka ovat toimivaltaisia vastaanottamaan ilmoituksia kansallisen lainsäädännön nojalla. Henkilöiden, jotka päättävät käyttää mahdollisuutta tehdä ilmoituksia jäsenvaltiossa, jossa heillä on asuinpaikka, olisi itse ilmoitettava perintöasiaa käsittelevälle tuomioistuimelle tai viranomaiselle tällaisten ilmoitusten olemassaolosta perimykseen sovellettavassa laissa asetetussa määräajassa.

– –

(37) Jotta kansalaiset voisivat nauttia sisämarkkinoiden tarjoamista eduista siten, että tähän liittyy täysi oikeusvarmuus, tällä asetuksella olisi annettava heille mahdollisuus tietää ennakolta, mitä lakia heidän perimykseensä sovelletaan. Ristiriitaisten tulosten välttämiseksi olisi otettava käyttöön yhdenmukaiset lainvalintasäännöt. Pääsääntönä olisi oltava, että perimykseen sovelletaan ennakoitavissa olevaa lakia, johon sillä on läheinen liittymä. Oikeusvarmuuden vuoksi ja jotta vältettäisiin perimyksen pirstoutuminen, kyseistä lakia olisi sovellettava perimykseen kokonaisuudessaan eli kaikkeen jäämistöön kuuluvaan omaisuuteen riippumatta omaisuuden luonteesta ja siitä, sijaitseeko omaisuus toisessa jäsenvaltiossa tai kolmannessa valtiossa.

– –

(39) Lainvalinta olisi tehtävä nimenomaisesti kuolemanvaraismääräyksen muodossa annettavassa ilmoituksessa tai sen olisi käytävä ilmi tällaisen määräyksen sanamuodosta. Lainvalinnan voitaisiin katsoa käyvän ilmi kuolemanvaraismääräyksestä, jos perittävä on esimerkiksi määräyksessään viitannut sen valtion lain erityisiin säännöksiin, jonka kansalainen hän on, tai on muulla tavoin maininnut kyseisen lain.

– –

(59) Kun otetaan huomioon, että tämän asetuksen yleinen tavoite on jäsenvaltioissa perintöasioissa tehtyjen päätösten vastavuoroinen tunnustaminen riippumatta siitä, tehtiinkö kyseiset päätökset riita-asian käsittelyssä vai muussa käsittelyssä, tässä asetuksessa olisi oltava päätösten tunnustamista, täytäntöönpanokelpoisuutta ja täytäntöönpanoa koskevia sääntöjä, jotka ovat samanlaisia kuin muissa yksityisoikeudellisen yhteistyön alalla annetuissa unionin säädöksissä.

– –

(61) Virallisilla asiakirjoilla olisi oltava toisessa jäsenvaltiossa sama todistusvoima kuin niillä on alkuperäjäsenvaltiossa tai siihen mahdollisimman rinnastettavissa oleva vaikutus. Määritettäessä tietyn virallisen asiakirjan todistusvoimaa toisessa jäsenvaltiossa tai siihen mahdollisimman rinnastettavissa olevaa vaikutusta olisi mainittava, millainen virallisen asiakirjan todistusvoima on laadultaan ja soveltamisalaltaan alkuperäjäsenvaltiossa. Siksi alkuperäjäsenvaltion laista riippuu, millainen todistusvoima tietyllä virallisella asiakirjalla olisi oltava toisessa jäsenvaltiossa.

– –

(67) Rajat ylittäviä vaikutuksia omaavan perintöasian nopea, sujuva ja tehokas ratkaiseminen unionissa merkitsee sitä, että perillisten, testamentinsaajien, testamentin toimeenpanijoiden tai jäämistön hoitajien olisi voitava osoittaa helposti asemansa ja/tai oikeutensa ja toimivaltansa toisessa jäsenvaltiossa, esimerkiksi jäsenvaltiossa, jossa jäämistöomaisuus sijaitsee. – –”

4 Asetuksen N:o 650/2012 1 artiklan, jonka otsikko on ”Soveltamisala”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Tätä asetusta sovelletaan perimykseen. Sitä ei sovelleta vero-, tulli- tai hallintoasioihin.”

5 Mainitun asetuksen 3 artiklan 1 kohdan g ja i alakohdassa ja 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Tässä asetuksessa tarkoitetaan

– –

g) ’päätöksellä’ perintöasiaa koskevaa jäsenvaltion tuomioistuimen päätöstä riippumatta siitä, miksi päätöstä kutsutaan, samoin kuin oikeudenkäyntikuluja koskevaa tuomioistuimen virkamiehen päätöstä;

– –

i) ’virallisella asiakirjalla’ perintöasiaa koskevaa asiakirjaa, joka on laadittu virallisesti tai rekisteröity virallisena asiakirjana jäsenvaltiossa ja jonka
   i) virallisuus liittyy tuon virallisen asiakirjan allekirjoitukseen ja sisältöön, ja
   ii) virallisuuden on vahvistanut viranomainen tai muu alkuperäjäsenvaltion tähän tarkoitukseen valtuuttama virallinen taho.

2. Tässä asetuksessa ’tuomioistuimella’ tarkoitetaan oikeusviranomaisia ja kaikkia muita viranomaisia ja oikeusalan ammattilaisia, jotka ovat toimivaltaisia perintöasioissa ja hoitavat oikeudellisia tehtäviä tai jotka toimivat oikeusviranomaisen antaman valtuutuksen nojalla tai oikeusviranomaisen valvonnassa, edellyttäen että nämä muut viranomaiset ja oikeusalan ammattilaiset pystyvät antamaan takeita puolueettomuudestaan ja asianosaisten oikeudesta tulla kuulluksi ja että niiden toimintajäsenvaltionsa lainsäädännön mukaisesti tekemät päätökset täyttävät seuraavat edellytykset:

a) päätökseen voi hakea muutosta tai pyytää sen uudelleen tarkastelua oikeusviranomaisessa, ja

b) päätöksellä on sama oikeusvoima ja vaikutus kuin samaa asiaa koskevalla oikeusviranomaisen päätöksellä.

Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetut muut viranomaiset ja oikeusalan toimijat 79 artiklan mukaisesti.”

6 Asetuksen N:o 650/2012 II luvussa olevassa 4 artiklassa, jonka otsikko on ”Yleinen toimivalta”, säädetään seuraavaa:

”Sen jäsenvaltion tuomioistuimet, jossa perittävän asuinpaikka oli kuolinhetkellä, ovat toimivaltaisia antamaan ratkaisun perimyksestä kokonaisuudessaan.”

7 Kyseisen asetuksen 5 artiklassa, jonka otsikko on ”Oikeuspaikkasopimus”, säädetään seuraavaa:

”1. Jos perittävä oli 22 artiklan nojalla valinnut perimykseensä sovellettavaksi jonkin jäsenvaltion lain, kyseessä olevat asianosaiset voivat sopia, että kyseisen jäsenvaltion tuomioistuimella tai tuomioistuimilla on yksinomainen toimivalta tehdä ratkaisu kaikista perimykseen liittyvistä asioista.

2. Tällainen oikeuspaikkasopimus on tehtävä kirjallisesti, ja kaikkien kyseessä olevien asianosaisten on päivättävä ja allekirjoitettava se. Kirjallisena pidetään myös kaikkea sähköisin keinoin tapahtunutta viestintää, josta jää sopimuksen pysyvä tallenne.”

8 Kyseisen asetuksen 7 artiklassa, jonka otsikko on ”Toimivalta lainvalinnan yhteydessä”, säädetään seuraavaa:

”Sen jäsenvaltion tuomioistuimilla, jonka lain perittävä oli 22 artiklan nojalla valinnut, on toimivalta tehdä ratkaisu perintöasiassa, jos

– –

b) asianosaiset ovat sopineet 5 artiklan mukaisesti toimivallan siirtämisestä kyseisen jäsenvaltion tuomioistuimelle tai tuomioistuimille, tai

c) asianosaiset ovat nimenomaisesti hyväksyneet sen tuomioistuimen toimivallan, jossa asia on vireillä.”

9 Saman asetuksen 13 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Ratkaisujen tekemiseen perintöasiassa tämän asetuksen nojalla toimivaltaisen tuomioistuimen lisäksi sen jäsenvaltion tuomioistuimet, jossa kenen tahansa sellaisen henkilön asuinpaikka on, joka perimykseen sovellettavan lain mukaisesti voi tehdä tuomioistuimelle perinnön, testamenttisaannon tai lakiosan vastaanottamista tai siitä luopumista koskevan ilmoituksen tai ilmoituksen, jonka tarkoituksena on rajoittaa kyseisen henkilön vastuuta perimykseen liittyvien velkojen osalta, ovat toimivaltaisia vastaanottamaan tällaisia ilmoituksia siinä tapauksessa, että tällaiset ilmoitukset voidaan kyseisen jäsenvaltion lain mukaisesti tehdä tuomioistuimelle.”

10 Asetuksen N:o 650/2012 III luvussa, jonka kohteena on ”Sovellettava laki”, olevassa 21 artiklassa, jonka otsikko on ”Yleissääntö”, säädetään seuraavaa:

”1. Jollei tässä asetuksessa toisin säädetä, perimykseen kokonaisuudessaan sovelletaan sen valtion lakia, jossa perittävän asuinpaikka oli kuolinhetkellä.

2. Jos poikkeuksellisesti tapaukseen liittyvistä kaikista seikoista ilmenee, että perittävällä oli kuollessaan selvästi läheisempi liittymä toiseen valtioon kuin siihen, jonka lakia sovellettaisiin 1 kohdan nojalla, perimykseen sovellettava laki on tuon toisen valtion laki.”

11 Kyseisen asetuksen 22 artiklan, jonka otsikko on ”Lainvalinta”, 1 ja 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Henkilö voi valita, että hänen perimykseensä kokonaisuudessaan sovelletaan sen valtion lakia, jonka kansalainen hän on valinnan tehdessään tai kuollessaan.

Henkilö, joka on usean valtion kansalainen, voi valita minkä tahansa sellaisen valtion lain, jonka kansalainen hän on valinnan tehdessään tai kuollessaan.

2. Valinta on tehtävä nimenomaisesti kuolemanvaraismääräyksessä annettavalla ilmoituksella tai sen on käytävä ilmi kyseisen määräyksen ehdoista.”

12 Mainitun asetuksen 28 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Ilmoitus perinnön, testamenttisaannon tai lakiosan vastaanottamisesta tai siitä luopumisesta taikka ilmoitus, jonka tarkoituksena on rajoittaa ilmoituksen tekevän henkilön vastuuta, on muodollisesti pätevä, jos se on

– –

b) sen valtion lain mukainen, jossa ilmoituksen tekevän henkilön asuinpaikka on.”

13 Asetuksen N:o 650/2012 59 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltiossa laaditulla virallisella asiakirjalla on toisessa jäsenvaltiossa sama todistusvoima kuin sillä on alkuperäjäsenvaltiossa tai siihen mahdollisimman rinnastettavissa oleva vaikutus edellyttäen, että se ei ole selvästi vastoin asianomaisen jäsenvaltion oikeusjärjestyksen perusteita (ordre public).

Henkilö, joka aikoo käyttää virallista asiakirjaa toisessa jäsenvaltiossa, voi pyytää virallisen asiakirjan alkuperäjäsenvaltiossa laativaa viranomaista täyttämään 81 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua neuvoa-antavaa menettelyä noudattaen laaditun lomakkeen, jossa kuvaillaan virallisen asiakirjan todistusvoima alkuperäjäsenvaltiossa.

– –”

14 Kyseisen asetuksen 60 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Alkuperäjäsenvaltiossa täytäntöönpanokelpoinen virallinen asiakirja on julistettava täytäntöönpanokelpoiseksi toisessa jäsenvaltiossa kenen tahansa asiaan osallisen hakemuksesta 45–58 artiklassa säädetyn menettelyn mukaisesti.”

15 Kyseisen asetuksen 64 artiklassa säädetään seuraavaa:

”[Eurooppalainen perintö]todistus annetaan siinä jäsenvaltiossa, jonka tuomioistuimilla on toimivalta 4, 7, 10 tai 11 artiklan nojalla. Todistuksen antava viranomainen on

a) jokin 3 artiklan 2 kohdassa määritelty tuomioistuin; tai

b) muu perintöasioiden käsittelemiseen kansallisen lain mukaisesti toimivaltainen viranomainen.”

16 Saman asetuksen 83 artiklassa, jonka otsikko on ”Siirtymäsäännökset”, säädetään seuraavaa:

”1. Tätä asetusta sovelletaan 17 päivänä elokuuta 2015 tai sen jälkeen kuolleiden henkilöiden perimykseen.

2. Jos perittävä oli ennen 17 päivää elokuuta 2015 valinnut perimykseensä sovellettavan lain, valinta on pätevä, jos se täyttää III luvussa säädetyt edellytykset tai jos se on pätevä siinä valtiossa valinnan tekemisen ajankohtana voimassa olleiden kansainvälisen yksityisoikeuden sääntöjen mukaisesti, jossa perittävällä oli asuinpaikka, tai missä tahansa valtioista, joiden kansalainen hän oli.

– –

4. Jos kuolemanvaraismääräys on tehty ennen 17 päivää elokuuta 2015 sen lain mukaisesti, jonka perittävä olisi voinut valita tämän asetuksen mukaisesti, katsotaan, että kyseinen laki on valittu perimykseen sovellettavaksi laiksi.”

Liettuan oikeus

Siviililaki

17 Liettuan tasavallan siviililain (Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas) 5.4 §:ssä säädetään seuraavaa:

”1. Perimyksen alkamispaikkana pidetään perittävän viimeistä asuinpaikkaa (tämän lain 2.12 §).

2. Jos perittävällä ei ollut vakinaista asuinpaikkaa, perimyksen alkamispaikkana pidetään

1) paikkaa, jossa perittävä asui suurimman osan ajasta kuolemaansa edeltäneiden kuuden kuukauden aikana

2) jos perittävä asui useissa paikoissa, perimyksen alkamispaikkana pidetään paikkaa, joka oli perittävän taloudellisten tai henkilökohtaisten etujen keskuspaikka (paikka, jossa omaisuus sijaitsee tai jossa sijaitsee suurin osa omaisuudesta, kun omaisuutta on useissa paikoissa; puolison, jonka kanssa perittävä oli avioliitossa kuolemaansa edeltäneiden viimeisten kuuden kuukauden aikana, asuinpaikka tai lapsen, joka asui yhdessä perittävän kanssa, asuinpaikka).

3. Jos perittävän asuinpaikkaa ei voida määrittää edellä tämän pykälän 1 ja 2 momentissa mainittujen olosuhteiden perusteella, perimyksen alkamispaikka voidaan määrittää perittävän kansalaisuuden, rekisteröitymisen, omistuksessa olevien ajoneuvojen rekisteröintipaikan ja muiden olosuhteiden perusteella.

4. Riitatilanteessa tuomioistuin voi määrittää perimyksen alkamispaikan asiaan osallisten hakemuksesta ottaen huomioon kaikki olosuhteet.”

18 Kyseisen lain 5.66 §:ssä säädetään, että perilliset, jotka perivät suoraan lain nojalla tai testamentin perusteella, voivat esittää perimyksen alkamispaikan notaarille hakemuksen perimysoikeutta koskevan todistuksen saamiseksi (jäljempänä todistus perimysoikeudesta).

Siviiliprosessilaki

19 Siviiliprosessilain (Civilinio proceso kodeksas) 444 §:ssä säädetään seuraavaa:

”1. Tuomioistuin toteaa tosiseikat, jotka johtavat henkilöiden persoonallisuusoikeuksien tai omaisuudensuojaa koskevien oikeuksien syntymiseen, muuttumiseen tai lakkaamiseen.

2. Tuomioistuin tutkii asiat,

– –

8) jotka koskevat perinnön vastaanottamista ja varsinaisen perimyksen alkamispaikan määrittämistä”.

20 Mainitun lain 511 §:n nojalla notaarille kuuluvan toimen suorittaminen tai kieltäytyminen suorittamasta notaarille kuuluvaa toimea voidaan riitauttaa. Kanne voidaan nostaa alioikeudessa, joka on toimivaltainen kyseessä olevan notaarin toimipaikan osalta.

Notaarilaitoksesta annettu laki

21 Liettuan tasavallan notaarilaitoksesta annetun lain (Lietuvos Respublikos notariato įstatymas, jäljempänä notaarilaitoslaki) 1 §:ssä säädetään seuraavaa:

”Notaarilaitos koostuu kaikista notaareista, joille tämän lain mukaisesti annetaan oikeus vahvistaa luonnollisten henkilöiden ja oikeushenkilöiden sekä muiden elinten ja niiden laitosten riidattomat subjektiiviset oikeudet ja niihin liittyvät oikeudelliset tosiseikat ja varmistaa näiden henkilöiden ja valtion oikeudellisten etujen suojelu.”

22 Tämän lain 2 §:n nojalla oikeusministeri nimittää ja erottaa notaarit.

23 Mainitun lain 12 §:ssä, jonka otsikko on ”Notaarien riippumattomuus”, säädetään, että notaarit käyttävät toimivaltuuksiaan valtion elinten ja hallinnon siihen vaikuttamatta ja noudattavat toiminnassaan vain lakia.

24 Saman lain 26 §:n nojalla notaarit antavat muun muassa todistuksia perimysoikeudesta. Notaarin vahvistamissa asiakirjoissa mainittuja tosiseikkoja pidetään vahvistettuina eikä niitä tarvitse näyttää toteen, ellei kyseisiä asiakirjoja ole todettu pätemättömiksi jonkin lakisääteisen menettelyn mukaisesti.

25 Notaarilaitoslain 41 §:n mukaan henkilöllä, joka katsoo, että notaarille kuuluvan toimen suorittaminen tai tällaisen toimen suorittamisesta kieltäytyminen on virheellistä, on oikeus riitauttaa asia tuomioistuimessa.

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

26 E. E. on Liettuan kansalainen. Hänen äitinsä, joka oli myös Liettuan kansalainen, oli avioitunut Saksan kansalaisen K.-D. E:n kanssa, ja hän oli muuttanut E. E:n kanssa aviomiehensä luokse Saksaan. Hän oli laatinut 4.7.2013 notaarin luona, jonka toimipaikka on Garliavassa (Liettua), testamentin, jossa hän oli nimennyt poikansa koko jäämistönsä perijäksi.

27 Asunto eli Kaunasissa sijaitseva huoneisto oli rekisteröity perittävän nimiin E. E:n äidin kuollessa Saksassa. E. E. teki 17.7.2017 Kaunasiin sijoittautuneelle notaarille hakemuksen perintömenettelyn aloittamiseksi ja perintötodistuksen saamiseksi.

28 Kyseinen notaari hylkäsi 1.8.2017 E. E:n hakemuksen sillä perusteella, että asetuksen N:o 650/2012 4 artiklassa tarkoitetun perittävän asuinpaikan oli hänen mukaansa katsottavan sijaitsevan Saksassa.

29 E. E. riitautti tämän hakemuksen hylkäämisen Kauno apylinkės teismasissa (Kaunasin alioikeus, Liettua). Kyseinen tuomioistuin hyväksyi 29.1.2018 antamallaan päätöksellä kantajan vaatimuksen sillä perusteella, että perittävä ei ollut katkaissut siteitään Liettuaan.

30 E. E:n käyttämä notaari teki tästä päätöksestä valituksen Kauno apygardos teismasissa (Kaunasin alueellinen tuomioistuin, Liettua). Tässä menettelyssä E. E. teki hakemuksen siitä, että asiakirja-aineistoon liitettäisiin K.-D. E:n ilmoitus, jolla tämä oli ilmoittanut, ettei hänellä ole vaatimuksia perittävään jäämistöön ja että hän hyväksyy Liettuan tuomioistuinten toimivallan, koska mitään perimysmenettelyä ei ollut aloitettu Saksassa.

31 Kyseinen tuomioistuin kumosi 26.4.2018 antamallaan päätöksellä riidanalaisen päätöksen ja hylkäsi E. E:n hakemuksen; tämä teki kassaatiovalituksen Lietuvos Aukščiausiasis Teismasiin (Liettua).

32 Tässä tilanteessa Lietuvos Aukščiausiasis Teismas on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Onko nyt tarkasteltavan kaltaista tilannetta, jossa Liettuan kansalainen, jonka asuinpaikka kuolinhetkellä oli mahdollisesti toisessa jäsenvaltiossa mutta joka ei missään tapauksessa ollut koskaan katkaissut yhteyksiään kotimaahansa ja joka muun muassa oli laatinut ennen kuolemaansa testamentin Liettuassa ja jättänyt koko omaisuutensa perilliselleen, joka on Liettuan kansalainen, ja jossa perimyksen alkamisajankohtana todettiin, että koko jäämistö koostui yksinomaan Liettuassa sijaitsevasta kiinteästä omaisuudesta, ja tämän toisen jäsenvaltion kansalainen, joka on perittävän leski, ilmaisi selkeästi aikomuksensa luopua kaikista vaateista perittävän jäämistöön, ei osallistunut Liettuassa vireille pantuun tuomioistuinmenettelyyn ja hyväksyi liettualaisten tuomioistuinten

toimivallan ja Liettuan lainsäädännön soveltamisen, pidettävä asetuksessa N:o 650/2012 tarkoitettuna perintöasiana, jolla on rajat ylittäviä vaikutuksia ja johon kyseistä asetusta on sovellettava?

2) Onko liettualaista notaaria, joka aloittaa perintöasian käsittelyn, antaa todistuksen perimysoikeudesta ja suorittaa muita tarvittavia toimia, jotta perillinen voi vaatia oikeuksiaan, pidettävä asetuksen N:o 650/2012 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuna tuomioistuimena, kun otetaan huomioon, että notaarit noudattavat toiminnassaan puolueettomuuden ja riippumattomuuden periaatteita, heidän päätöksensä sitovat heitä itseään tai oikeusviranomaisia ja heidän toimensa voidaan saattaa tuomioistuimen käsiteltäviksi?

3) Jos toiseen kysymykseen vastataan myöntävästi, onko liettualaisten notaarien perimysoikeudesta antamia todistuksia pidettävä asetuksen N:o 650/2012 3 artiklan 1 kohdan g alakohdassa tarkoitettuina päätöksinä ja onko tästä syystä todettava toimivalta tällaisten päätösten tekemiseen?

4) Jos toiseen kysymykseen vastataan kieltävästi, onko asetuksen N:o 650/2012 4 ja 59 artiklaa (yhdessä tai erikseen mutta rajoittumatta näihin oikeussääntöihin) tulkittava siten, että liettualaisilla notaareilla on oikeus antaa todistuksia perimysoikeudesta noudattamatta yleisiä toimivaltasääntöjä ja että tällaisia todistuksia pidetään virallisina asiakirjoina, joilla on myös oikeusvaikutuksia toisissa jäsenvaltioissa?

5) Onko asetuksen N:o 650/2012 4 artiklaa tai muita sen säännöksiä tulkittava siten, että perittävän asuinpaikka voi sijaita ainoastaan yhdessä jäsenvaltiossa?

6) Onko asetuksen N:o 650/2012 4, 5, 7 ja 22 artiklaa (luettuina yhdessä tai erikseen mutta rajoittumatta näihin oikeussääntöihin) tulkittava ja sovellettava siten, että nyt käsiteltävässä asiassa ensimmäisessä kysymyksessä esitettyjen tosiseikkojen perusteella on katsottava, että asianomaiset sopivat, että toimivaltaisia ovat Liettuan tuomioistuimet ja että asiaan sovelletaan Liettuan lainsäädäntöä?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Ensimmäinen ja viides kysymys

33 Ensimmäisellä ja viidennellä kysymyksellään, joita on tutkittava yhdessä, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee lähinnä, onko asetusta N:o 650/2012 tulkittava siten, että käsitteen ”perintöasia, jolla on rajat ylittäviä vaikutuksia” soveltamisalaan kuuluu tilanne, jossa perittävä oli jäsenvaltion kansalainen, joka asui kuolinpäivänään toisessa jäsenvaltiossa mutta joka ei ollut katkaissut siteitään ensin mainittuun jäsenvaltioon, ja onko tällaisessa tilanteessa kyseisessä asetuksessa tarkoitetun perittävän viimeisen asuinpaikan katsottava sijaitsevan yhdessä ainoassa jäsenvaltiossa.

34 Aluksi on todettava, että asetus N:o 650/2012 on annettu SEUT 81 artiklan 2 kohdan perusteella, joka koskee yksinomaan siviiliasioita, joilla on rajat ylittäviä vaikutuksia.

35 Kyseisen asetuksen tavoitteena on sen ensimmäisen ja seitsemännen perustelukappaleen nojalla sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan edistäminen poistamalla vapaata liikkuvuutta haittaavat esteet niiden henkilöiden osalta, joille aiheutuu vaikeuksia, kun he valvovat oikeuksiaan perintöasiassa, jolla on rajat ylittäviä vaikutuksia. Sen tarkoituksena on sen 67 perustelukappaleen mukaan tällaisia vaikutuksia omaavan perintöasian nopea, sujuva ja tehokas ratkaiseminen.

36 Sen määrittämiseksi, onko nyt käsiteltävällä perintöasialla mainittuja vaikutuksia ja kuuluuko se siten asetuksen N:o 650/2012 soveltamisalaan, on – kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 34 kohdassa – määritettävä ensinnäkin perittävän asuinpaikan jäsenvaltio hänen kuolinhetkellään ja toiseksi se, voidaanko tämän asuinpaikan katsoa sijaitsevan toisessa jäsenvaltiossa sen vuoksi, että muu perintöoikeudellinen liittymä sijaitsee eri jäsenvaltiossa kuin perittävän viimeisen asuinpaikan jäsenvaltiossa.

37 Tältä osin on todettava, että vaikka asetuksen N:o 650/2012 missään säännöksessä ei määritellä siinä tarkoitettua ”perittävän asuinpaikkaa kuolinhetkellä”, sen 23 ja 24 perustelukappaleissa on hyödyllisiä viitteitä tätä varten.

38 Kyseisen asetuksen 23 perustelukappaleen mukaan perintöasiaa käsittelevän viranomaisen on määritettävä perittävän asuinpaikka ja tätä varten kyseisen viranomaisen on otettava huomioon sekä se, että yleinen liittymäperuste muodostuu perittävän asuinpaikasta kuolinhetkellä, että perittävän elinolosuhteet hänen kuolemaansa edeltävinä vuosina ja hänen kuolinhetkellään ottaen huomioon kaikki asiaankuuluvat tosiseikat, erityisesti perittävän oleskelun kesto ja säännöllisyys asianomaisessa valtiossa sekä oleskelun olosuhteet ja syyt. Näin määritetyn asuinpaikan olisi oltava osoituksena perittävän läheisestä ja vakaasta siteestä asianomaiseen valtioon.

39 Tältä osin mainitun asetuksen 24 perustelukappaleessa tuodaan esiin eri olettamia tapauksista, joissa perittävän asuinpaikan määrittäminen saattaa osoittautua monimutkaiseksi. Siten tämän perustelukappaleen viimeisessä virkkeessä todetaan, että jos perittävä oli jonkin valtion kansalainen tai jos koko hänen pääasiallinen omaisuutensa oli jossakin kyseisistä valtioista, hänen kansalaisuutensa taikka kyseisen omaisuuden sijaintipaikka voisi olla erityinen tekijä kaikkien tosiasiallisten olosuhteiden kokonaisarvioinnissa, jos perittävä oli siirtynyt ammatillisista tai taloudellisista syistä asumaan ulkomaille työntekoa varten, joskus pitkäksi aikaa, mutta oli säilyttänyt läheisen ja vakaan siteen alkuperävaltioonsa.

40 Tästä seuraa, että perintöasiaa käsittelevän viranomaisen on vahvistettava perittävän asuinpaikaksi yksi ainoa jäsenvaltio kaikkia asiaan liittyviä olosuhteita kokonaisuutena arvioimalla.

41 Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 42 kohdassa ja kuten unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee, asetuksen N:o 650/2012 säännösten tulkinta, jonka mukaan perittävän asuinpaikan hänen kuolinhetkellään voitaisiin vahvistaa sijaitsevan useassa jäsenvaltiossa, aiheuttaa perintöasian pirstoutumisen, koska mainittu asuinpaikka on arviointiperuste kyseisen asetuksen 4 ja 21 artiklassa vahvistettujen yleisten sääntöjen soveltamiseksi; niiden mukaan sekä tuomioistuinten toimivalta ratkaista perintöasia kokonaisuudessaan että mainitun asetuksen perusteella koko perintöasiaan sovellettavaksi tarkoitettu laki määritetään tämän asuinpaikan perusteella. Siten tällainen tulkinta olisi ristiriidassa saman asetuksen tavoitteiden kanssa (ks. vastaavasti tuomio 12.10.2017, Kubicka, C-218/16, EU:C:2017:755, 57 kohta ja tuomio 21.6.2018, Oberle, C-20/17, EU:C:2018:485, 53–55 kohta).

42 Lisäksi on arvioitava, onko perintöasialla rajat ylittävä luonne sen vuoksi, että siihen liittyvä muu liittymä sijaitsee eri jäsenvaltiossa kuin perittävän viimeisen asuinpaikan jäsenvaltiossa.

43 Tästä on todettava, että unionin tuomioistuin on katsonut, että perintöasialla on rajat ylittäviä vaikutuksia, kun jäämistöomaisuus muodostuu useammassa jäsenvaltiossa sijaitsevasta omaisuudesta ja erityisesti omaisuudesta, joka sijaitsee eri jäsenvaltiossa kuin perittävän viimeisen asuinpaikan valtiossa (ks. vastaavasti tuomio 21.6.2018, Oberle, C-20/17, EU:C:2018:485, 32 kohta). Lisäksi asetuksessa N:o 650/2012 mainitaan esimerkinomaisesti muita seikkoja, jotka voivat viitata siihen, että kyseessä on perintöasia, johon liittyy useita jäsenvaltioita.

44 Kuten myös julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 65 kohdassa, asetuksen N:o 650/2012 23 ja 24 perustelukappaleessa mainittujen ja erityisesti tämän tuomion 38 ja 39 kohdassa tarkoitettujen kaltaiset yhteneväiset viitteet puoltavat – ellei ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen suoritettavaksi kuuluvista tarkistuksista muuta ilmene – päätelmää siitä, että pääasiassa kyseessä olevan kaltainen perintöasia, jolla on rajat ylittäviä vaikutuksia, kuuluu asetuksen N:o 650/2012 soveltamisalaan.

45 Edellä esitettyjen toteamusten perusteella ensimmäiseen ja viidenteen kysymykseen on vastattava, että asetusta N:o 650/2012 on tulkittava siten, että käsitteen ”perintöasia, jolla on rajat ylittäviä vaikutuksia” soveltamisalaan kuuluu tilanne, jossa perittävä, joka oli jäsenvaltion kansalainen ja asui kuolinhetkellään toisessa jäsenvaltiossa mutta ei ollut katkaissut siteitään ensin mainittuun jäsenvaltioon, jossa hänen jäämistönsä muodostava omaisuus sijaitsee, kun taas hänen perillistensä asuinpaikka on näissä kahdessa jäsenvaltiossa. Perimystä käsittelevän viranomaisen on vahvistettava tässä asetuksessa tarkoitetun perittävän viimeisen asuinpaikan sijaitsevan vain yhdessä mainituista jäsenvaltioista.

Toinen kysymys

46 Toisella kysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee lähinnä, onko asetuksen N:o 650/2012 3 artiklan 2 kohtaa tulkittava siten, että Liettuan notaareja voidaan pitää tässä asetuksessa tarkoitettuina tuomioistuimina.

47 Asetuksen N:o 650/2012 3 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan muut viranomaiset kuin oikeusviranomaiset ja oikeusalan ammattilaiset, jotka ovat toimivaltaisia perintöasioissa, kuuluvat kyseisessä säännöksessä tarkoitetun tuomioistuimen käsitteen soveltamisalaan, kun ne hoitavat oikeudellisia tehtäviä tai toimivat oikeusviranomaisen antaman valtuutuksen nojalla tai oikeusviranomaisen valvonnassa, kunhan ne pystyvät antamaan takeita puolueettomuudestaan ja asianosaisten oikeudesta tulla kuulluksi ja niiden toimintajäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti tekemiin päätöksiin voidaan hakea muutosta tai pyytää niiden uudelleen tarkastelua oikeusviranomaisessa ja niillä on sama oikeusvoima ja vaikutus kuin samaa asiaa koskevalla oikeusviranomaisen päätöksellä.

48 Asetuksen N:o 650/2012 johdanto-osan 20 perustelukappaleesta ilmenee lisäksi, että tätä asetusta sovellettaessa käsite ”tuomioistuin” olisi ymmärrettävä laajasti niin, että se kattaa myös notaarit, jotka hoitavat perintöasioissa tiettyjä lainkäyttötehtäviä.

49 On täsmennettävä, että se, ettei jäsenvaltio ole tehnyt asetuksen N:o 650/2012 3 artiklan 2 kohdan toisessa alakohdassa säädettyä ilmoitusta notaarien hoitamista lainkäyttötehtävistä, ei ole ratkaisevaa näiden notaarien luokittelemiseksi tuomioistuimiksi (tuomio 23.5.2019, WB, C-658/17, EU:C:2019:444, 64 kohta).

50 On muistutettava myös, että asetuksen N:o 650/2012 3 artiklan 2 kohdassa täsmennetään, että tässä asetuksessa tarkoitettu tuomioistuimen käsite kattaa oikeusviranomaisten lisäksi kaikki muut viranomaiset ja oikeusalan ammattilaiset, jotka ovat toimivaltaisia perintöasioissa ja hoitavat oikeudellisia tehtäviä ja täyttävät samassa säännöksessä vahvistetut edellytykset (tuomio 23.5.2019, WB, C-658/17, EU:C:2019:444, 40 kohta).

51 Tältä osin unionin tuomioistuin on jo todennut, että viranomainen hoitaa lainkäyttötehtäviä, kun se voi olla toimivaltainen perintöasian riitauttamistapauksessa. Tätä kriteeriä sovelletaan riippumatta siitä, onko perillisaseman vahvistamista koskevan asiakirjan antamismenettely luonteeltaan riita-asia vai hakemuslainkäyttöasia (tuomio 23.5.2019, WB, C-658/17, EU:C:2019:444, 56 kohta).

52 Nyt käsiteltävässä asiassa on todettava, että notaarilaitoslain 1 §:n mukaan Liettuan notaareilla on oikeus vahvistaa riidattomat subjektiiviset oikeudet.

53 Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 81 kohdassa, tästä johtuu, että liettualainen notaari ei ole toimivaltainen lausumaan asianosaisten välisistä riitakysymyksistä eikä hänellä ole toimivaltaa todeta tosiseikkoja, jotka eivät ole selviä ja ilmeisiä, eikä ratkaista riidanalaisia tosiseikkoja.

54 Siten on todettava, että ellei ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen suorittamasta tarkistuksesta muuta ilmene, se, että liettualaiset notaarit myöntävät kansallisen todistuksen perimysoikeudesta, ei merkitse lainkäyttötehtävien hoitamista.

55 Kun otetaan huomioon asetuksen N:o 650/2012 3 artiklan 2 kohdan ilmaisut, tässä säännöksessä tarkoitetun tuomioistuimen asema voi kuitenkin johtua myös siitä, että siinä tarkoitetut viranomaiset ja oikeusalan ammattilaiset toimivat oikeusviranomaisen valtuutuksella taikka valvonnassa. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on tarkistettava, päteekö tämä liettualaisiin notaareihin, kun ne antavat kansallisen todistuksen perimysoikeudesta.

56 Edellä esitettyjen seikkojen perusteella toiseen kysymykseen on vastattava, että asetuksen N:o 650/2012 3 artiklan 2 kohtaa on tulkittava siten, että ellei ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen suorittamasta tarkistuksesta muuta ilmene, liettualaiset notaarit eivät hoida lainkäyttötehtäviä, kun he antavat kansallisen todistuksen perimysoikeudesta. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on kuitenkin määritettävä, toimivatko nämä notaarit oikeusviranomaisen valtuutuksella tai valvonnassa ja voidaanko heidät näin ollen luokitella samassa säännöksessä tarkoitetuiksi tuomioistuimiksi.

Kolmas kysymys

57 Kolmannella kysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee lähinnä, voidaanko siinä tapauksessa, että se katsoo, että liettualaiset notaarit voidaan luokitella asetuksessa N:o 650/2012 tarkoitetuiksi tuomioistuimiksi, heidän antamaansa todistusta perimysoikeudesta pitää asetuksen N:o 650/2012 3 artiklan 1 kohdan g alakohdassa tarkoitettuna päätöksenä ja voivako nämä notaarit sen antamiseksi soveltaa kyseisen asetuksen II luvussa säädettyjä toimivaltasääntöjä.

58 Asetuksen N:o 650/2012 3 artiklan 1 kohdan g alakohdan mukaan päätöksellä tarkoitetaan perintöasiaa koskevaa jäsenvaltion tuomioistuimen päätöstä riippumatta siitä, miksi päätöstä kutsutaan.

59 Tästä säännöksestä ilmenee, että ainoa kyseisessä asetuksessa säädetty edellytys sille, että toimi voidaan luokitella päätökseksi, on se, että sen on antanut mainitun asetuksen 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu tuomioistuin.

60 Jos ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin siten katsoo, että liettualaiset notaarit voidaan luokitella asetuksen N:o 650/2012 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuiksi tuomioistuimiksi, jonkun näistä notaareista antama todistus perimysoikeudesta voidaan luokitella kyseisen asetuksen 3 artiklan 1 kohdan g alakohdassa tarkoitetuksi päätökseksi.

61 Unionin tuomioistuin on todennut toimivaltasäännöistä, että asetuksessa N:o 650/2012 ja erityisesti sen 4 artiklassa määritellään kansainvälinen toimivalta menettelyissä, jotka koskevat perimystä kokonaisuudessaan, kuten kansallisten perimysoikeutta koskevien todistusten antamista, riippumatta siitä, koskevatko menettelyt riita-asiaa vai eivät, kuten ilmenee myös kyseisen asetuksen 59 perustelukappaleesta (ks. vastaavasti tuomio 21.6.2018, Oberle, C-20/17, EU:C:2018:485, 44 ja 45 kohta).

62 Kuten asetuksen N:o 650/2012 johdanto-osan 22 perustelukappaleesta ilmenee, kun notaarit hoitavat oikeudellisia tehtäviä taikka toimivat oikeusviranomaisen valtuutuksella tai valvonnassa, heitä sitovat kyseisen asetuksen II luvussa säädetyt toimivaltasäännöt ja heidän tekemiensä päätösten olisi liikuttava kyseisen asetuksen IV luvussa tarkoitettujen päätösten tunnustamista, täytäntöönpanokelpoisuutta ja täytäntöönpanoa koskevien säännösten mukaisesti.

63 Edellä todettujen seikkojen perusteella kolmanteen kysymykseen on vastattava, että asetuksen N:o 650/2012 3 artiklan 1 kohdan g alakohtaa on tulkittava siten, että jos ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo, että liettualaiset notaarit voidaan luokitella kyseisessä asetuksessa tarkoitetuiksi tuomioistuimiksi, heidän antamansa todistuksen perimysoikeudesta voidaan katsoa olevan tässä säännöksessä tarkoitettu päätös, joten sen antamiseksi nämä notaarit voivat soveltaa mainitun asetuksen II luvussa säädettyjä toimivaltasääntöjä.

Neljäs kysymys

64 Neljännellä kysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee, onko asetuksen N:o 650/2012 4 ja 59 artiklaa tulkittava siten, että jäsenvaltion notaari, jota ei luokitella tässä asetuksessa tarkoitetuksi tuomioistuimeksi, voi tässä asetuksessa säädettyjä yleisiä toimivaltasääntöjä soveltamatta antaa todistuksia perimysoikeudesta, ja onko viimeksi mainittuja pidettävä saman asetuksen 3 artiklan 1 kohdan i alakohdassa tarkoitettuina virallisina asiakirjoina, joilla on oikeusvaikutuksia muissa jäsenvaltioissa.

65 Tarkemmin sanoen ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee neljännen kysymyksensä ensimmäisessä osassa, ovatko liettualaiset notaarit, ellei heitä luokitella asetuksessa N:o 650/2012 tarkoitetuiksi tuomioistuimiksi, perintöasioiden yhtenäisyyden varmistamiseksi sidottuja asetuksen N:o 650/2012 II luvussa, jonka otsikko on ”Toimivalta”, säädettyihin toimivaltasääntöihin ja onko heidän ennen kansallisen perimysoikeutta koskevan todistuksen antamista määritettävä, mitkä tuomioistuimet ovat tarvittaessa mainittujen säännösten nojalla toimivaltaisia.

66 Tältä osin asetuksen N:o 650/2012 johdanto-osan 22 perustelukappaleen selkeistä ilmaisuista ilmenee, että kun notaarit eivät hoida lainkäyttötehtäviä, heitä eivät sido toimivaltasäännöt.

67 Kuten unionin tuomioistuin lisäksi on jo todennut, kyseisen asetuksen 4 artiklassa määritellään jäsenvaltioiden tuomioistuinten kansainvälinen toimivalta menettelyissä, jotka koskevat perimystä kokonaisuudessaan (tuomio 21.6.2018, Oberle, C-20/17, EU:C:2018:485, 44 kohta). Sitä vastoin toimivaltasääntöjä koskevat asetuksen N:o 650/2012 II luvun säännökset eivät koske muita viranomaisia kuin oikeusviranomaisia.

68 Näin ollen on todettava, että jos ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo, ettei liettualaisia notaareja voida luokitella asetuksen N:o 650/2012 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuiksi tuomioistuimiksi, näihin notaareihin ei sovelleta asetuksessa N:o 650/2012 säädettyjä tuomioistuinten toimivaltasääntöjä eikä heidän myöskään tarvitse määrittää, mitkä tuomioistuimet ovat tarvittaessa kyseisen asetuksen II luvun säännösten nojalla toimivaltaisia ratkaisemaan asian.

69 Perintöasioiden yhtenäisyyden periaate ei myöskään ole absoluuttinen, kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 79 kohdassa. Asetus N:o 650/2012 koskee tilanteita, joissa useamman jäsenvaltion viranomaiset toimivat samassa perintöasiassa. Kyseisen asetuksen 13 artiklasta ilmenee, että siinä myönnetään, että kun perillisten ja testamentinsaajien asuinpaikka on muussa kuin siinä jäsenvaltiossa, jossa perintöasia ratkaistaan, heidän asuinpaikkansa jäsenvaltion viranomaiset voivat vastaanottaa perimystä koskevia ilmoituksia. Tämä on mainitun asetuksen perillisten ja testamentinsaajien elämän helpottamista koskevan tavoitteen mukaista, kuten saman asetuksen 32 perustelukappaleesta ilmenee.

70 Tätä tulkintaa ei horjuta asetuksen N:o 650/2012 64 artikla, joka koskee eurooppalaisen perintötodistuksen antamista ja jolla on tarkoitus täsmentää, että kyseisen asetuksen 4, 7, 10 ja 11 artiklan toimivaltasääntöjä sovelletaan paitsi kyseisen asetuksen 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuihin tuomioistuimiin myös muihin viranomaisiin, jotka kansallisen oikeuden nojalla ovat toimivaltaisia ratkaisemaan perintöasioita. Asetuksella N:o 650/2012 käyttöön otettuun eurooppalaiseen perintötodistukseen sovelletaan kyseisen asetuksen VI luvun säännöksillä säädettyä autonomista oikeudellista säännöstöä (tuomio 21.6.2018, Oberle, C-20/17, EU:C:2018:485, 46 kohta).

71 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee neljännen kysymyksensä toisessa osassa lisäksi, luokitellaanko kansallinen todistus perimysoikeudesta asetuksen N:o 650/2012 3 artiklan 1 kohdan i alakohdassa tarkoitetuksi viralliseksi asiakirjaksi ja mitkä ovat sen oikeusvaikutukset.

72 Asetuksen N:o 650/2012 3 artiklan 1 kohdan i alakohdan mukaan ’virallisella asiakirjalla’ tarkoitetaan perintöasiaa koskevaa asiakirjaa, joka on laadittu virallisesti tai rekisteröity virallisena asiakirjana jäsenvaltiossa ja jonka virallisuus liittyy tuon virallisen asiakirjan allekirjoitukseen ja sisältöön ja jonka virallisuuden on vahvistanut viranomainen tai muu alkuperäjäsenvaltion tähän tarkoitukseen valtuuttama virallinen taho.

73 Lisäksi kyseisen asetuksen 62 perustelukappaleesta ilmenee, että virallisuuden käsitettä olisi tulkittava itsenäisesti niin, että se kattaa esimerkiksi sellaiset seikat kuin asiakirjan aitouden, asiakirjan muodolliset vaatimukset, asiakirjan laativan viranomaisen valtuudet ja menettelyn, jonka mukaisesti asiakirja laaditaan. Sen olisi katettava myös asianomaisen viranomaisen viralliseen asiakirjaan merkitsemät tosiseikat, esimerkiksi se, että mainitut asianosaiset saapuivat viranomaisen luokse mainittuna ajankohtana ja että he tekivät mainitut ilmoitukset.

74 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on tarkistettava, täyttyvätkö kaikki nämä edellytykset. Vaikka kyseinen tuomioistuin on yksinomaan toimivaltainen arvioimaan pääasian tosiseikkoja ja tulkitsemaan kansallista lainsäädäntöä ennakkoratkaisupyynnön puitteissa, unionin tuomioistuin, jota pyydetään antamaan kansalliselle tuomioistuimelle hyödyllisiä vastauksia, on kuitenkin toimivaltainen antamaan sen käytettävissä olevaan asiakirja-aineistoon perustuvat ohjeet.

75 Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 87 kohdassa, todistus perimysoikeudesta on kansallisen oikeuden mukaan virallinen asiakirja ja – kuten notaarilaitoslain 26 §:stä ilmenee – notaarit ovat valtuutettuja antamaan perimykseen liittyviä todistuksia, jotka sisältävät seikkoja, joita pidetään vahvistettuina.

76 Ellei muuta ilmene tarkistuksista, joita ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on suoritettava, pääasiassa kyseessä olevan kaltainen kansallinen todistus perimysoikeudesta näyttää siten täyttävän asetuksen N:o 650/2012 3 artiklan 1 kohdan i alakohdassa säädetyt edellytykset.

77 Jos ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo, että kyseinen todistus on mainitussa säännöksessä tarkoitettu virallinen asiakirja, sen oikeusvaikutuksista on todettava ensinnäkin, että asetuksen N:o 650/2012 59 artiklan 1 kohdan ensimmäisestä alakohdasta ilmenee, että jäsenvaltiossa laaditulla virallisella asiakirjalla on toisessa jäsenvaltiossa sama todistusvoima kuin sillä on alkuperäjäsenvaltiossa tai siihen mahdollisimman rinnastettavissa oleva vaikutus. Tältä osin kyseisen asetuksen 61 perustelukappaleessa täsmennetään, että määritettäessä tietyn virallisen asiakirjan todistusvoimaa toisessa jäsenvaltiossa tai siihen mahdollisimman rinnastettavissa olevaa vaikutusta olisi otettava huomioon, millainen virallisen asiakirjan todistusvoima on laadultaan ja soveltamisalaltaan alkuperäjäsenvaltiossa. Siksi alkuperäjäsenvaltion laista riippuu, millainen todistusvoima tietyllä virallisella asiakirjalla olisi oltava toisessa jäsenvaltiossa.

78 Lisäksi asetuksen N:o 650/2012 59 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan mukaan virallisen asiakirjan käyttämiseksi toisessa jäsenvaltiossa on mahdollista pyytää virallisen asiakirjan alkuperäjäsenvaltiossa laativaa viranomaista täyttämään lomake, joka vastaa asetuksessa N:o 650/2012 tarkoitettujen lomakkeiden vahvistamisesta 9.12.2014 annetun komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 1329/2014 (EUVL 2014, L 359, s. 30) liitteessä 2 olevaa lomaketta.

79 Toiseksi asetuksen N:o 650/2012 60 artiklan 1 kohdan mukaan alkuperäjäsenvaltiossa täytäntöönpanokelpoinen virallinen asiakirja on julistettava täytäntöönpanokelpoiseksi toisessa jäsenvaltiossa 45–58 artiklassa säädetyn menettelyn mukaisesti.

80 Edellä esitettyjen seikkojen perusteella neljänteen ennakkoratkaisukysymykseen on vastattava, että asetuksen N:o 650/2012 4 ja 59 artiklaa on tulkittava siten, että jäsenvaltion notaari, jota ei ole luokiteltu kyseisessä asetuksessa tarkoitetuksi tuomioistuimeksi, voi mainitussa asetuksessa säädettyjä yleisiä toimivaltasääntöjä soveltamatta antaa kansallisia todistuksia perimysoikeudesta. Jos ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo, että kyseiset todistukset täyttävät saman asetuksen 3 artiklan 1 kohdan i alakohdassa säädetyt edellytykset ja niitä voidaan siten pitää tässä säännöksessä tarkoitettuina virallisina asiakirjoina, ne saavat aikaan muissa jäsenvaltioissa oikeusvaikutukset, jotka asetuksen N:o 650/2012 59 artiklan 1 kohdan ja 60 artiklan 1 kohdan perusteella kuuluvat virallisille asiakirjoille.

Kuudes kysymys

81 Kuudennella kysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee lähinnä, onko asetuksen N:o 650/2012 4, 5, 7 ja 22 artiklaa tulkittava siten, että perittävän tahto ja tämän perillisten välinen sopimus voivat johtaa siihen, että perintöasioissa toimivaltaiseksi tuomioistuimeksi ja perimykseen sovellettavaksi lainsäädännöksi määritetään muun kuin sen jäsenvaltion, joka perustuu kyseisessä asetuksessa säädettyihin kriteereihin, tuomioistuin ja lainsäädäntö.

82 Perintöasioissa toimivaltaisen tuomioistuimen määrittämisestä on todettava, että asetuksen N:o 650/2012 4 artiklassa vahvistetaan yleinen sääntö, jonka mukaan sen jäsenvaltion tuomioistuimet, jossa perittävän asuinpaikka oli kuolinhetkellä, ovat toimivaltaisia antamaan ratkaisun perimyksestä kokonaisuudessaan, kun taas kyseisen asetuksen 5 artiklan 1 kohta sisältää säännökset, joilla poiketaan tästä yleisestä säännöstä ja annetaan perimysmenettelyn osapuolille mahdollisuus sopia, että toimivaltaisia ovat muun kuin sen jäsenvaltion tuomioistuimet, joka olisi tuloksena tässä asetuksessa vahvistettujen kriteereiden soveltamisesta.

83 Asetuksen N:o 650/2012 5 artiklan 1 kohdan mukaan menettelyn osapuolet voivat sopia, että jäsenvaltion, jonka lain perittävä on valinnut kyseisen asetuksen 22 artiklan nojalla perimykseensä sovellettavaksi, tuomioistuimilla on yksinomainen toimivalta tehdä ratkaisu kaikista perimykseen liittyvistä asioista.

84 Asetuksen N:o 650/2012 5 artiklan 2 kohdassa ja 7 artiklassa täsmennetään ne muodolliset edellytykset, joiden on täytyttävä, jotta oikeuspaikkasopimus on pätevä. Erityisesti kyseisen asetuksen 5 artiklan 2 kohdasta ja 7 artiklan b alakohdasta ilmenee, että tämä sopimus on tehtävä kirjallisesti ja se on päivättävä ja kaikkien kyseessä olevien asianosaisten allekirjoitettava se; tai sitten asianosaisten on pitänyt nimenomaisesti hyväksyä sen tuomioistuimen toimivalta, jossa asia on vireillä, kuten mainitun asetuksen 7 artiklan c alakohdassa säädetään.

85 Vaikka nyt käsiteltävässä asiassa unionin tuomioistuimen käytettävissä olevasta asiakirja-aineistosta ei ilmene, että perimysmenettelyn osapuolet ovat tehneet edellä mainittujen edellytysten mukaisesti sopimuksen antaakseen Liettuan tuomioistuimille yksinomaisen toimivallan, ennakkoratkaisua

pyytänyt tuomioistuin toteaa, että perittävän jälkeen jäänyt puoliso, joka on Saksan kansalainen ja asui Saksassa perittävän kanssa tämän kuolinhetkellä, on ilmoittanut suostumuksensa tällaiselle toimivallalle.

86 Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 121 kohdassa, ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen tehtävänä on ratkaista, onko tällaisella ilmoituksella pääasiassa asetuksen N:o 650/2012 7 artiklan c alakohdassa tarkoitettu toimivallan hyväksymistä koskeva vaikutus.

87 Lisäksi on muistutettava, että kuten asetuksen N:o 650/2012 johdanto-osan 29 perustelukappaleesta ilmenee, kyseistä asetusta ei saada tulkita siten, että se estää osapuolia sopimasta tuomioistuimen ulkopuolella perintöasian ratkaisemisesta valitsemassaan jäsenvaltiossa, jos se on tämän jäsenvaltion lainsäädännön mukaan mahdollista, vaikka perimykseen sovellettava laki ei olisikaan kyseisen jäsenvaltion laki.

88 Siitä kysymyksestä, voivatko perittävän tahto ja tämän perillisten välinen sopimus johtaa muun kuin asetuksessa N:o 650/2012 säädettyjen kriteerien soveltamiseen perustuvan jäsenvaltion perimyslainsäädännön soveltamiseen, on todettava, että sen 22 artiklan, jonka otsikko on ”Lainvalinta”, 1 kohdan ensimmäisen alakohdan nojalla henkilö voi valita, että hänen perimykseensä kokonaisuudessaan sovelletaan sen valtion lakia, jonka kansalainen hän on valinnan tehdessään tai kuollessaan. Lisäksi kyseisen 22 artiklan 2 kohdassa täsmennetään, että mainittu valinta on tehtävä nimenomaisesti kuolemanvaraismääräyksessä annettavalla ilmoituksella tai sen on käytävä ilmi kyseisen määräyksen ehdoista.

89 Kuten komissio on todennut kirjallisissa huomautuksissaan, asetuksen N:o 650/2012 22 artiklan 2 kohtaa on luettava sen 39 perustelukappaleen valossa; sen mukaan lainvalinta voi käydä ilmi kuolemanvaraismääräyksestä, jos perittävä on esimerkiksi määräyksessään viitannut sen valtion lain erityisiin säännöksiin, jonka kansalainen hän on.

90 Kun nyt käsiteltävässä asiassa otetaan huomioon, että Liettuan laki on sen jäsenvaltion laki, jonka kansalainen perittävä oli kuolinhetkellään, tämä laki voitiin pätevästi valita asetuksen N:o 650/2012 22 artiklan 1 kohdan nojalla. Tältä osin ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on tarkistettava, käykö tällainen valinta ilmi pääasiassa kyseessä olevan testamentin ehdoista kyseisen asetuksen 22 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

91 Unionin tuomioistuimen käytettävissä olevasta asiakirja-aineistosta ilmenee lisäksi, että mainittu testamentti on laadittu Liettuassa 4.7.2013 ennen asetuksen N:o 650/2012 voimaantuloa ja että kyseessä oleva henkilö kuoli 17.8.2015 jälkeen eli sen päivämäärän jälkeen, josta alkaen kyseisessä asetuksessa säädettyjä sääntöjä on sovellettava. Siten asetuksen N:o 650/2012 83 artiklassa tarkoitetut siirtymäsäännökset voivat myös olla merkityksellisiä kyseisen artiklan 1 kohdan mukaisesti.

92 Mainitun asetuksen 83 artiklan 2 kohta koskee tapauksia, joissa perittävä oli ennen 17.8.2015 valinnut perimykseensä sovellettavan lain. Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 102 kohdassa, tämän säännöksen tarkoituksena on kunnioittaa testamentintekijän tahtoa, ja jotta kyseinen valinta olisi pätevä, sen on täytettävä mainitussa säännöksessä vahvistetut edellytykset. Sitä vastoin kyseisen artiklan 4 kohta koskee tapauksia, joissa kuolemanvaraismääräys ei sisällä tällaista valintaa.

93 Mainitussa 4 kohdassa säädetään tarkemmin sanoen, että jos kuolemanvaraismääräys on tehty ennen 17.8.2015 sen lain mukaisesti, jonka perittävä olisi voinut valita tämän asetuksen mukaisesti, katsotaan, että kyseinen laki on valittu perimykseen sovellettavaksi laiksi.

94 Tätä säännöstä sovelletaan nyt käsiteltävässä asiassa, koska yhtäältä pääasiassa kyseessä oleva testamentti oli laadittu ennen 17.8.2015 ja toisaalta Liettuan laki voidaan asetuksen N:o 650/2012 22 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan valita, koska perittävä oli Liettuan kansalainen testamentin laatimishetkellä. Näin ollen tämän lain, jota soveltaen testamentti oli laadittu, katsotaan olevan valittu pääasiassa kyseessä olevaan perimykseen sovellettavaksi laiksi.

95 Lopuksi on tältä osin muistutettava, että – kuten kyseisen asetuksen 27 perustelukappaleesta käy ilmi – kyseisen asetuksen sääntöjen tavoitteena on varmistaa, että perintöasiaa käsittelevä viranomainen soveltaa useimmissa tilanteissa omaa lainsäädäntöään.

96 Edellä esitettyjen toteamusten perusteella kuudenteen kysymykseen on vastattava, että asetuksen N:o 650/2012 4, 5, 7 ja 22 artiklaa sekä 83 artiklan 2 ja 4 kohtaa on tulkittava siten, että perittävän tahto ja hänen perillistensä välinen sopimus voivat johtaa siihen, että perintöasioissa toimivaltaiseksi tuomioistuimeksi ja perimykseen sovellettavaksi lainsäädännöksi määritetään muun kuin sen jäsenvaltion, joka perustuu kyseisessä asetuksessa säädettyihin kriteereihin, tuomioistuin ja lainsäädäntö.

Oikeudenkäyntikulut

97 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (ensimmäinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) **Toimivallasta, sovellettavasta laista, päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta ja virallisten asiakirjojen hyväksymisestä ja täytäntöönpanosta perintöasioissa sekä eurooppalaisen perintötodistuksen käyttöönotosta 4.7.2012 annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 650/2012 on tulkittava siten, että käsitteen ”perintöasia, jolla on rajat ylittäviä vaikutuksia” soveltamisalaan kuuluu tilanne, jossa perittävä, joka oli jäsenvaltion kansalainen ja asui kuolinhetkellään toisessa jäsenvaltiossa mutta ei ollut katkaissut siteitään ensin mainittuun jäsenvaltioon, jossa hänen jäämistönsä muodostava omaisuus sijaitsee, kun taas hänen perillistensä asuinpaikka on näissä kahdessa jäsenvaltiossa. Perimystä käsittelevän viranomaisen on vahvistettava tässä asetuksessa tarkoitetun perittävän viimeisen asuinpaikan sijaitsevan vain yhdessä mainituista jäsenvaltioista.**

2) **Asetuksen N:o 650/2012 3 artiklan 2 kohtaa on tulkittava siten, että ellei ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen suorittamasta tarkistuksesta muuta ilmene, liettualaiset notaarit eivät hoida lainkäyttötehtäviä, kun he antavat kansallisen todistuksen perimysoikeudesta. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on kuitenkin määritettävä, toimivatko nämä notaarit oikeusviranomaisen valtuutuksella tai valvonnassa ja voidaanko heidät näin ollen luokitella samassa säännöksessä tarkoitetuiksi tuomioistuimiksi.**

3) **Asetuksen N:o 650/2012 3 artiklan 1 kohdan g alakohtaa on tulkittava siten, että jos ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo, että liettualaiset notaarit voidaan luokitella kyseisessä asetuksessa tarkoitetuiksi tuomioistuimiksi, heidän antamansa todistuksen perimysoikeudesta voidaan katsoa olevan tässä säännöksessä tarkoitettu päätös, joten sen antamiseksi nämä notaarit voivat soveltaa mainitun asetuksen II luvussa säädettyjä toimivaltasääntöjä.**

4) Asetuksen N:o 650/2012 4 ja 59 artiklaa on tulkittava siten, että jäsenvaltion notaari, jota ei ole luokiteltu kyseisessä asetuksessa tarkoitetuksi tuomioistuimeksi, voi mainitussa asetuksessa säädettyjä yleisiä toimivaltasääntöjä soveltamatta antaa kansallisia todistuksia perimysoikeudesta. Jos ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo, että kyseiset todistukset täyttävät saman asetuksen 3 artiklan 1 kohdan i alakohdassa säädetyt edellytykset ja niitä voidaan siten pitää tässä säännöksessä tarkoitettuina virallisina asiakirjoina, ne saavat aikaan muissa jäsenvaltioissa oikeusvaikutukset, jotka asetuksen N:o 650/2012 59 artiklan 1 kohdan ja 60 artiklan 1 kohdan perusteella kuuluvat virallisille asiakirjoille.

5) Asetuksen N:o 650/2012 4, 5, 7 ja 22 artiklaa sekä 83 artiklan 2 ja 4 kohtaa on tulkittava siten, että perittävän tahto ja hänen perillistensä välinen sopimus voivat johtaa siihen, että perintöasioissa toimivaltaiseksi tuomioistuimeksi ja perimykseen sovellettavaksi lainsäädännöksi määritetään muun kuin sen jäsenvaltion, joka perustuu kyseisessä asetuksessa säädettyihin kriteereihin, tuomioistuin ja lainsäädäntö.

Allekirjoitukset